

СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
31.08.2023р.
Протокол №1/5

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ від 31.08.2023 №56
директор
_____Марія СУКМАНСЬКА

Освітня програма
Бужанського ліцею
Мар'янівської селищної ради
Луцького району Волинської області
на 2023/2024 навчальний рік
Початкова освіта (1,3-4 класи)

Загальні положення освітньої програми

Освітня програма I ступеня (1,3-4-ті класи) розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» у редакції від 24.07.2019 р. №688 з доповненням.

У 2023/2024 навчальному році освітній процес у 1,3-4-х класах спрямовано на реалізацію Державного стандарту початкової освіти з урахуванням досягнень та викликів за результатами впровадження реформи загальної середньої освіти відповідно до Концепції «Нова українська школа». Пріоритетним є організаційне забезпечення таких напрямів освітньої діяльності:

- організація освітнього процесу в умовах очної/дистанційної форм навчання;

- підвищення результатів навчання учнів 1,3-4 класів засобами компетентісно-орієнтованого навчання на засадах індивідуального й диференційованого підходів;

- посилення національно-патріотичного виховання, формування громадянської позиції;

- посилення заходів безпеки життєдіяльності, зокрема просвіта щодо цивільного захисту;

- психологічний супровід освітнього процесу в умовах воєнного й післявоєнного часу.

Відповідно до пункту 1 статті 54 Закону України «Про освіту» щодо прав і обов'язків педагогічних працівників в організації освітнього процесу педагогічні працівники, які здійснюють освітню діяльність у початковій школі, реалізують право на академічну свободу, у тому числі свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну діяльність, право на вільний вибір форм, методів і засобів навчання, освітніх методик і технологій, насамперед методик компетентісного навчання відповідно до освітньої програми закладу освіти. Крім того, педагогічні працівники, які працюють у початковій школі, проявляють педагогічну ініціативу під час розроблення освітньої програми.

Освітня програма закладу освіти розроблена на основі оновлених Типових освітніх програм:

- Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна;

- Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна.

(накази МОН України від 03.06.2022р №521 «Про утворення робочих груп з оновлення змісту навчальних програм» та від 12.08.2022р №743 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»)

У закладі освіти I ступеня (1,3-4-х класах) навчається 24 здобувачі освіти. З них в 1 класі – 5, в 3 – 8, в 4 – 11.

Освітня програма початкової освіти окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для

досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентризму і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, курсів за вибором;
- очікувані результати навчання учнів подані у програмі початкової освіти під керівництвом Р. Б. Шияна.
- зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» використані з офіційного веб-сайту МОН;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження

Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для закладу загальної середньої. Повноцінність початкової освіти забезпечується через її реалізацію, яка фінансується з освітньої субвенції.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-го класу закладу освіти складає 22 години на тиждень (770 годин/навчальний рік); для учнів 3-го класу - 25 годин на тиждень (875 годин/навчальний рік); для учнів 4-го класу - 25 годин на тиждень (875 годин/навчальний рік).

Мовно-літературна освітня галузь реалізується в навчальних предметах «Українська мова та література», «Іноземна мова» та інтегрованому курсі «Я досліджую світ».

Для вивчення української мови передбачено часовий розподіл програмового матеріалу між предметом «Українська мова» та інтегрованим курсом «Я досліджую світ», відповідно до якого 5 годин на тиждень використовується на вивчення української мови як окремого предмета, 2 години на тиждень включені до інтегрованого курсу «Я досліджую світ».

Освітня галузь «Математична» реалізуються через вивчення окремого навчального предмета «Математика» (3 години на тиждень у 1 класі; 4 год. на тиждень у 3,4 класах) та включення програмового змісту з математики в

інтегрований курс «Я досліджую світ», де на математику відводиться 1 година на тиждень.

Освітні галузі «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична», «Технологічна» представлені в інтегрованому курсі «Я досліджую світ», на яку у 1,3,4 класах виділено 4 год. Час на його вивчення розподілено наступним чином:

	1 клас	3,4 класи
природнича освітня галузь	2 год.	2 год.
технологічна	1 год.	1 год.
соціальна та здоров'язбережувальна	0,5 год.	0,5 год.
громадянська та історична	0,5 год.	0,5 год.

Інформатична галузь виділена окремим предметом «Інформатика» на яку відводиться по 1 годині у 3-4 класах.

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через окремі предмети за видами мистецтва: образотворче мистецтво і музичне мистецтво, на що виділено по 1 год. в кожному із класів.

Освітня галузь «Фізкультурна» реалізується через навчальний предмет «Фізична культура», на яку виділено 3 год.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані (Додаток 1, 2).

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми нормативну тривалість уроків згідно із ч.5 ст.16 Закону України «Про повну загальну середню освіту», відповідно до листа МОН від 02.04.2008р №1/9-190 «Щодо скороченої тривалості уроків учнів початкової школи» у 1 класі – 35 хвилин, у 2-4 х класах – 40 хвилин.

Фактичне виконання навчальної програми фіксується у Класному журналі відповідно до Методичних рекомендацій щодо заповнення Класного журналу учнів початкових класів Нової української школи, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 02.09.2020 № 1096. Запропоновані рекомендації стосуються структурування Класного журналу (розподілу сторінок між предметами вивчення та інтегрованими курсами), фіксації змісту та форм фактично проведених уроків.

Фіксація результатів оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється відповідно до Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, що затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 № 813, та роз'яснень до них, викладених у цьому документі в окремому розділі.

Вимірювання результатів навчання здобувачів освіти 1 класу відбувається шляхом:

- формувального оцінювання, яке допомагає відстежувати особистісний розвиток здобувачів освіти і хід опановування ними навчального досвіду як основи компетентності, вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію особистості;

- підсумкового оцінювання, під час якого навчальні досягнення здобувачів освіти співвідносяться з очікуваними результатами навчання, визначеними Типовою освітньою програмою. Навчальні досягнення учнів у 3–4-му класах підлягають формувальному та підсумковому оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті:

– відстежувати навчальний поступ учнів;

- вибудувати індивідуальну траєкторію розвитку дитини;
- діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання;
- вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;
- аналізувати реалізацію освітньої програми та Державного стандарту початкової освіти, ухвалювати рішення щодо корегування навчальної програми і
- методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини;
- запобігати побоюванням дитини помилитися;
- плекати впевненість у власних можливостях і здібностях.

Орієнтирами для оцінювання навчальних досягнень учнів (формульованого і підсумкового) є окреслені в цьому документі очікувані результати навчання, об'єднані за галузями та проіндексовані відповідно до обов'язкових результатів навчання Державного стандарту початкової освіти.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» у редакції від 24.07.2019р. №688 з доповненням, години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Відповідно до п.28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів 1,3-4 класів здійснюється у процесі формульованого оцінювання, метою якого є відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опанування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості та підсумкового оцінювання метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з очікуваними результатами навчання визначеними освітньою програмою.

Результат оцінювання особистісних надбань учнів у 1,3-4 класах виражається вербальною оцінкою, а об'єктивні результати навчання учнів у 1-2 класах – вербальною оцінкою, у 3-4 класах – рівневою оцінкою на підставі рішення педагогічної ради (протокол №1 від 31.08.2023р).

На виконання Законів України „Про освіту”, „Про повну загальну середню освіту”, постанови Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 №957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними згідно Постанови КМ №483 від 26.04.2022), висновку інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, заяви батьків та з метою реалізації права дітей з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання, їх соціалізацію та інтеграцію в суспільство в школі I ступеня створено 3 клас з інклюзивною формою навчання.

Відповідно до Державного стандарту інваріантний складник базового навчального плану для класів передбачає проведення корекційно-розвиткової роботи, напрями та змістове наповнення якої визначаються з урахуванням особливостей психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами.

Кожна освітня галузь передбачає обов'язкову корекційно-розвиткову роботу.

Однією із форм створення психологічно комфортної атмосфери в класному колективі, актуалізації в учнів мотивації до навчальної діяльності є ранкові зустрічі. У 2023/2024 навчальному році розширюється їх змістове наповнення. Під час ранкових зустрічей учні знайомляться з правилами дій в

період надзвичайних ситуацій, у тому числі в період воєнного часу. Актуальними в цей час є теми особистої безпеки в умовах загрози та виникнення надзвичайної ситуації, користування засобами захисту від її наслідків, вивчення правил пожежної, мінної безпеки та основ цивільного захисту. Для опрацювання зазначених тем організуються ситуаційно-рольові ігри, виконання практичних вправ (тренінги) на засвоєння алгоритмів дій під час небезпеки, у тому числі дій за сигналами оповіщення цивільного захисту. На ранкову зустріч відводяться перші 10 – 15 хвилин навчального дня. Решту часу навчального дня розподіляється між уроками та перервами відповідно до кількості годин навчального плану, що є академічними годинами та тривалості уроків, визначеної у Законі України «Про загальну середню освіту».

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Змістове наповнення освітнього процесу відображається в календарно-тематичному плані з урахуванням усіх очікуваних результатів навчання, визначених освітньою програмою закладу. Під час розроблення календарно-тематичного плану вчитель самостійно визначає послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність змісту в обраному підручнику та можливості учнів класу. Учитель самостійно визначає кількість годин на вивчення програмових тем. У межах навчальних годин відповідно до освітньої програми виділяється час на проведення навчально-пізнавальної практики, екскурсій. Вибір змісту і форм організації такої навчально-пізнавальної практики визначається самостійно. Для побудови освітнього процесу з урахуванням навчальних можливостей і потреб учнів класу зберігається гнучкість календарно-тематичного плану протягом року й, за потреби, змінюються терміни опрацювання програмових тем відповідно до результатів засвоєння учнями навчального матеріалу. Водночас під час коригування календарно-тематичного плану передбачається можливість опанування програмовим матеріалом на кінець кожного циклу навчання відповідно до очікуваних результатів освітньої програми закладу. Задля цього використовується резервний час програми, що передбачено Державним стандартом початкової освіти (пункт 26). Загалом, резервний час програм учитель використовує на власний розсуд, зокрема для удосконалення навчального досвіду учнів, дослідження навколишнього середовища, у якому мешкають діти, краєзнавчих розвідок, дослідницько-пізнавальних проєктів та екскурсій, у тому числі з ініціативи дітей, подолання виявлених у процесі формування оцінювання утруднень у навчальній діяльності школярів. Організаційне забезпечення виконання календарно-тематичного плану учитель здійснює під час поурочного планування. Плани уроків є робочими матеріалами вчителя. Їх форму (текст, таблиця, схема тощо), структуру

(відповідно до обраної учителем класифікації типів уроків), спосіб фіксації (на папері, на цифровому пристрої) учитель обирає на власний розсуд. Документ для вчителя є дієвим керівництвом до організації взаємодії учасників освітнього процесу задля досягнення очікуваних результатів навчання. У плані уроку визначається тема й мета; послідовність навчальних завдань та організаційні форми їх опрацювання; навчальні завдання для індивідуальної/групової/фронтальної роботи учнів. Мета уроку розкриває очікувані результати навчання, які планується досягнути упродовж цього уроку. Характерними ознаками запланованого комплексу навчальних завдань мають є: відповідність навчальних завдань можливостям учня виконати його; дидактична доцільність і дозованість навчальних завдань; взаємопов'язаність і поступове нарощування складності навчальних завдань. Календарно-тематичне і поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних, поурочних планів, інших необхідних у професійній діяльності робочих матеріалів є індивідуальною справою вчителя.

Освітня програма (1,3-4 класи) має потенціал для формування у здобувачів таких **ключових компетентностей**:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність володіти іноземними мовами, що передбачає можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи

важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень;

та **наскрізних умінь**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

Змістові лінії кожної освітньої галузі в межах I циклу реалізуються паралельно та розкриваються через «Пропонований зміст», який окреслює можливий навчальний матеріал, на підставі якого будуть формуватися очікувані результати навчання та відповідні обов'язкові результати навчання.

Оскільки освітня програма ґрунтується на компетентнісному підході, теми не передбачають запам'ятовування учнями визначень термінів і понять,

а активне конструювання знань та формування умінь, уявлень через досвід практичної діяльності.

Під час планування організаційних форм роботи на уроках враховується, що в умовах компетентнісно орієнтованого навчання посилюється значущість роботи з формування навичок самоорганізації і самонавчання, уміння виокремлювати серед потоку інформації тієї, яка цікавить найбільше, яка потрібна для виконання певного навчального завдання. Однією із форм самоосвітньої діяльності учнів є самопідготовка у позаурочний час. Її зміст, характер, форми роботи вчитель скеровує через пропозицію дидактично доцільних навчальних завдань на вибір учнів. Здебільшого такі завдання спрямовані на розвиток пізнавального інтересу, творчих умінь. Також їх метою є самовдосконалення учнів з урахуванням результатів формувального оцінювання. Завдання для самопідготовки забезпечують диференціацію освітнього процесу з урахуванням вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей здобувачів освіти, їх пізнавальних інтересів та готовності самостійно виконувати те чи інше завдання.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до п. 4 ст. 12 Закону України «Про освіту»). Діти, як правило, розпочнуть навчання у 1 класі 2023/2024 навчального року з 6-ти років.

Особи з особливими освітніми потребами розпочинають здобуття початкової освіти за інших умов.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, враховують досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довірливості поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей, логічна послідовність їх вивчення

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мовно-літературна

- Математична
- Громадянська та історична, природнича, соціальна та здоров'язбережувальна
- Мистецька
- Технологічна
- Фізкультурна
- Інформатична

Концепцією Нової української школи передбачено створення умов для особистісно-орієнтованого навчання. Ефективна індивідуалізація й диференціація навчального процесу забезпечена через організацію навчальних осередків, які відображають навчальні потреби й інтереси дітей. Функціональність навчальних центрів спрямована на створення умов для дослідницької діяльності дітей, розвиток самостійності, організації роботи дітей в парах, у малих групах, а також індивідуально. У навчальних осередках проводимуться різні види навчальної діяльності, тому вони містять різні навчальні матеріали.

Важливими навчальними осередками для першого класу є такі: осередок читання і письма, природознавства, математичний і мистецький осередки. Їх наповнюваність забезпечує виконання навчальних програм. Зокрема, осередок читання і письма містить: книги, карти, глобус, плакати, вірші, написані на великих аркушах паперу, письмове приладдя (олівці, маркери, фломастери), папір, клей або скоч (липка стрічка), діркопробивач, мотузки, комп'ютер і навушники – для забезпечення можливості слухати і дивитися історії усім разом або окремим дітям; осередок природознавства – камінці, мушлі, інші природні матеріали, магніти, збільшувальне скло, терези, довідкову літературу, журнали з природознавства, кімнатні рослини; мистецький осередок (центр образотворчого мистецтва) – фарби й пензлі, глину (пластилін), старі журнали, папір, приладдя для письма й малювання, мольберт; осередок математики – матеріали для лічби (пластикові іграшки, кубики різних розмірів, фабричні або саморобні предмети для лічби), пазли, доміно, лінійки, терези, інші засоби для вимірювання, ігри.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах. **Мовно-літературна освітня галузь (українська мова, французька мова)** ставить за мету розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності, формування ключових комунікативної та читацької компетентностей; розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому й суспільному житті, у міжкультурному діалозі; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей.

У початковому курсі мовно-літературної освіти виділено такі **змістові лінії**: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовлення», театралізуємо.

Математична галузь (математика) ставить за мету різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій засобами математичної

діяльності, формування математичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

Реалізація мети і завдань початкового курсу математики здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Лічба», «Числа, дії з числами», «Вимірювання величин», «Просторові відношення. Геометричні фігури», «Робота з даними».

Громадянська та історична галузь ставить за мету формування власної ідентичності та готовності до змін через усвідомлення своїх прав і свобод, плекання активної громадянської позиції на засадах демократії та поваги до прав людини.

Реалізація мети і завдань освітньої галузі здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Я – людина», «Я серед людей», «Моя культурна спадщина», «Моя шкільна та місцева громада», «Ми – громадяни України. Ми європейці».

Метою **соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі** є становлення самостійності учня, його соціальної залученості до активності через формування здорового способу життя.

Зміст соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі структуровано за 3-ма змістовими лініями: «Безпека», «Здоров'я», «Добробут».

Технологічна освітня галузь ставить за мету розвиток особистості дитини засобами предметно-перетворювальної діяльності, формування ключових та предметної проектно-технологічної компетентностей, необхідних для розв'язання життєвих проблем у взаємодії з іншими, культурного й національного самовираження.

Реалізація мети і завдань навчального предмета здійснюється за такими **змістовими лініями**:

«Технічна творчість та техніка», «Світ технологій», «Світ ремесел», «Побут».

Мистецька освітня галузь ставить за мету формування культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті, плекання пошани до національної і світової мистецької спадщини.

Реалізація поставленої мети здійснюється за **змістовими лініями**: «Художньо-практична діяльність», «Сприймання та інтерпретація мистецтва», «Комунікація через мистецтво», які окреслюють одну з моделей досягнення загальних цілей освітньої галузі та розкривають основну місію загальної мистецької освіти.

Мистецька освітня галузь реалізується через предмети «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво».

Фізкультурна освітня галузь (фізична культура) ставить за мету формування стійкої мотивації до занять фізичною культурою і спортом та життєво необхідних рухових умінь і навичок для збереження власного здоров'я, розширення функціональних можливостей організму. У 2-4 класах ширше використовувати інформаційно-комунікаційні технології, пропонувати учням завдання на пошук інформації, творення власних проєктів.

Важливо навчати безпечній роботі з комп'ютерною технікою та безпеці мережевого спілкування та навчання у віртуальному середовищі.

Зазначена мета реалізується за такими **змістовими лініями**: «Базова рухова активність»,

«Ігрова та змагальна діяльність учнів», «Гурбота про стан здоров'я та безпеку».

Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

У 1,3-4 класах очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання:

- дослідницькі,
- інформаційні,
- мистецькі проекти,
- сюжетно-рольові ігри,
- інсценізації,
- моделювання,
- ситуаційні вправи,
- дитяче волонтерство тощо.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості освіти складається з наступних компонентів:

– кадрове забезпечення освітньої діяльності (педагогічні працівники, які читають у 1-4 класах пройшли відповідну підготовку та отримали сертифікати);

– навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності (предметна методична комісія учителів початкових класів, науково-методична рада, педагогічна рада);

– матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності (кабінети початкових класів, ноутбук, проектор, принтер, спортивний зал);

– якість проведення навчальних занять;

– моніторинг досягнення учнями результатів навчання

(компетентностей). Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичного кабінету закладу освіти;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг соціально-психологічного середовища закладу освіти (наявність практичного психолога та соціального педагога);
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників при ВІППО та он-лайн платформах.

При складанні розкладу уроків для 1, 3-4-х класів враховано чинні вимоги щодо організації навчального тижня.

Для профілактики стомлюваності, порушення статури, зору учнів 1,3-4-х класів в процесі навчальної діяльності учнів проводитимуться фізкультхвилинки, що складаються з динамічних, дихальних вправ, вправ для збереження зору, пальчикової гімнастики тощо. Учитель весь час стимулюватиме учнів дотримуватись правильної постави під час виконання письмових робіт за партою.

Під час вибору завдання для самопідготовки, при визначенні його обсягу, враховуються часові затрати дитини на виконання, сумарний час виконання завдань для самопідготовки із різних предметів у співвіднесенні з вимогами Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (затверджений наказом МОЗ 25.09.2020 № 2205, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 р. за № 1111/35394), якими визначено, що «тривалість виконання завдань для самопідготовки учнів у позанавчальний час не рекомендується більше ніж 1 година у 3 – 4 класах. Учням 1 – 2 класів не рекомендуються обов'язкові завдання для самопідготовки у позанавчальний час» (пункт 6 розділу V). Водночас, за потреби, з урахуванням індивідуальних навчальних можливостей і потреб учням 2-х класів задаються індивідуальні завдання за вибором. При цьому, завдання є дозованими, аргументовано значущими для дитини, з чіткою знайомою інструкцією, що передбачає відтворення/застосування відомих способів дій. Сумарні витрати часу на виконання завдань для самопідготовки учнями 2 класів не повинні перевищувати 45 хв на добу.

Відповідно до п.25 Державного стандарту початкової освіти, наприкінці навчального року проводиться навчально-пізнавальна, пошуково-дослідницька практика, яка передбачає активну діяльність учнів у школі та поза її межами, реалізацію проєктів, екологічних акцій тощо (протягом п'яти днів у 1 і 2 класах і десяти днів у 3 і 4 класах). Практика в закладі проводиться не буде на основі рішення педагогічної ради від 31.08.2023р. №1.

Відповідно до п. 8 ст. 12 Закону України «Про освіту», наприкінці 4-го класу, з метою моніторингу якості освітньої діяльності буде проведено державну підсумкову атестацію здобувачів початкової освіти, результати якої не впливатимуть на підсумкову оцінку за рік.

У свідоцтві досягнень учня надається розгорнуті характеристики навчальної діяльності та результатів навчання учнів, здобутих протягом навчального року. Для здобувачів початкової освіти розроблено 2 примірні зразки свідоцтв досягнень, окремо для кожного циклу навчання 1-2, 3-4 класи. Обидва зразки свідоцтв досягнень містять такі частини: «характеристика навчальної діяльності», «характеристика результатів навчання з окремих освітніх галузей», «рекомендації вчителя», «побажання батьків//осіб що їх замінюють».

Свідоцтво досягнень учня підписує учитель класу, батьки учня, керівник закладу освіти. Оригінал документа видається батькам, копію документа з відміткою «згідно з оригіналом» з печаткою зберігається в особовій справі учня в кінці навчального року.

Структура 2023-2024 навчального року

Навчальні заняття для учнів 1,3-4 класів організуються за семестровою системою:

I семестр – з 01 вересня по 23 грудня 2023 року

II семестр – з 08 січня по 31 травня 2024 року

Впродовж навчального року для учнів 1-11 класів проводяться канікули:

- осінні - з 23 жовтня по 29 жовтня 2023 року;
- зимові - з 25 грудня 2023 року по 07 січня 2024 року;
- весняні - з 25 березня по 31 березня 2024 року.

Останній дзвоник прозвонить 31 травня 2024 року.

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднено на веб-сайті закладу освіти.

Директор

Марія СУКМАНСЬКА

**Навчальний план
для 1 класу з українською мовою навчання
Бужанського ліцею Мар'янівської СР**

на 2023-2024 н.р.

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень		
		1 клас	2 клас	Разом
Інваріантний складник				
Мовно-літературна	Українська мова	5		5
	Французька мова	2		2
Математична	Математика	3		3
Природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична, технологічна, інформатична	Я досліджую світ	7		7
Мистецька	Мистецтво	2		2
Фізкультурна	Фізична культура	3		3
Усього		19+3		19+3
Варіативний складник				
Усього				
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20		20
Сумарна кількість навчальних годин інваріантного і варіативного складників		19+3		19+3

Директор

Марія СУКМАНСЬКА

**Навчальний план
для 3-4 класу з українською мовою навчання
Бужанського ліцею Мар'янівської СР**

на 2023-2024 н.р.

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень		
		3 клас	4 клас	Разом
Інваріантний складник				
Мовно-літературна	Українська мова	5	5	10
	Французька мова	3	3	6
Математична	Математика	4	4	8
Природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична, технологічна	Я досліджую світ	7	7	14
Інформатична	Інформатика	1	1	2
Мистецька	Мистецтво	2	2	4
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	6
Усього		22+3	22+3	44+6
Варіативний складник				
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		23	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантного і варіативного складників		22+3	22+3	44+6

Директор

Марія СУКМАНСЬКА

**Індивідуальний навчальний план
учня 3 класу з ООП
Бужанського ліцею Мар'янівської СР
на 2023-2024 н.р.**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень
		3 клас
Інваріантний складник		
Мовно-літературна	Українська мова	5
	Французька мова	3
Математична	Математика	4
Природнична, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична, технологічна	Я досліджую світ	7
Інформатична	Інформатика	1
Мистецька	Мистецтво	2
Фізкультурна	Фізична культура	3
Усього		22+3
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		23
Корекційно-розвиткова складова	Корекція розвитку	2
	Розвиток мовлення	2

Директор

Марія СУКМАНСЬКА